

Předmluva	9
<i>Část I</i>	
Základní statistické pojmy	
1 Pojem statistiky	12
2 Statistická jednotka, statistický znak, statistický soubor	14
<i>Část II</i>	
Popis jednorozměrných a vícerozměrných statistických souborů	
<i>Oddíl I</i>	
Popis jednorozměrných statistických souborů	
3 Úkoly statistického popisu jednorozměrných souborů; rozdělení četností	20
4 Jednorozměrná skupinová rozdělení četností; shrnutí údajů o statistickém znaku kvalitativním	24
5 Střední hodnoty	30
5.1 Pojem středních hodnot jako měř úrovně jevů a jejich smysl	30
5.2 Modus a medián	32
5.3 Aritmetický průměr	35
5.3.1 Aritmetický průměr z neuspořádaných hodnot kvantitativního statistického znaku	35
5.3.2 Aritmetický průměr u rozdělení četností	36
5.3.3 Výpočet celkového průměru z průměrů dílčích souborů	38
5.3.4 Výpočet aritmetického průměru ze skupinového rozdělení četností	40
5.3.5 Zjednodušený výpočet aritmetického průměru	43
5.3.6 Vážený aritmetický průměr v případě, že vahami jsou relativní četnosti	45
5.3.7 Průměr kvantitativního statistického znaku získaného pro každou jednotku souboru jako poměrné číslo	47
5.3.8 Průměr kvantitativních statistických znaků v časové řadě	48
5.3.9 Aritmetický průměr statistického znaku alternativního	51
5.4 Některé další průměry	51
5.4.1 Harmonický průměr	51
5.4.2 Geometrický průměr	53
5.4.3 Kvadratický průměr	54
6 Míry variace	56
6.1 Pojem variace a smysl měř variace	56
6.2 Rozpětí	57
6.2.1 Variační rozpětí	57
6.2.2 Kvantilové odchylky	57
6.3 Rozptyl a směrodatná odchylka	59
6.3.1 Pojem rozptylu a směrodatné odchylky	59
6.3.2 Rozptyl a směrodatná odchylka u rozdělení četností	61
6.3.3 Výpočet celkového rozptylu z rozptylů dílčích souborů	62

6.3.4 Výpočet rozptylu a směrodatné odchylky ze skupinového rozdělení četností	64
6.3.5 Zjednodušený výpočet rozptylu	65
6.4 Některé další míry variace	67
6.4.1 Průměrné odchylky	67
6.4.2 Střední diference	69
6.5 Měření relativní variace	72
7 Míry nesouměrnosti hodnot znaku	74
7.1 Pojem nesouměrnosti	74
7.2 Míry nesouměrnosti, založené na rozpětí	75
7.2.1 Míra nesouměrnosti, založená na variačním rozpětí	75
7.2.2 Míry nesouměrnosti, založené na rozpětí kvantilů	76
7.3 Míra nesouměrnosti, založená na momentech	77
7.3.1 Momenty	77
7.3.2 Momentová míra nesouměrnosti	79
8 Míry koncentrace hodnot znaku kolem střední hodnoty	81
8.1 Pojem koncentrace kolem střední hodnoty	81
8.2 Míra koncentrace kolem mediánu	82
8.3 Míra koncentrace kolem průměru	82
9 Přehled hlavních popisných charakteristik jednorozměrných statistických souborů	84

Oddíl II

Popis vícerozměrných statistických souborů

10 Úkoly statistického popisu vícerozměrných statistických souborů	86
11 Charakteristiky jednoduché regrese a korelace	89
11.1 Statistická a korelační závislost	89
11.2 Úkoly korelačního počtu	95
11.3 Stanovení regresních čar	96
11.3.1 Odhady na základě podmíněných průměrů	96
11.3.2 Odhady na základě regresních funkcí	101
11.3.3 Lineární regrese	109
11.4 Měření těsnosti při jednoduché korelační závislosti	112
11.4.1 Korelační poměr	112
11.4.2 Index korelace	120
11.4.3 Korelační koeficient	124
11.4.4 Vztah mezi korelačním poměrem a indexem korelace	128
11.5 Případ statistické závislosti dvou znaků, která je zároveň jejich korelační nezávislostí	130
12 Charakteristiky mnohonásobné regrese a korelace	132
12.1 Statistická a korelační závislost více než dvou znaků a úkoly korelačního počtu při mnohonásobné závislosti	132
12.2 Mnohonásobná regrese	133
12.2.1 Odhady na základě podmíněných průměrů	133
12.2.2 Odhady na základě regresních funkcí několika proměnných	134

12.2.3	Mnohonásobná lineární regrese	138
12.3	Měření stupně těsnosti mnohonásobné korelační závislosti	139
12.3.1	Korelační poměr mnohonásobné korelace	140
12.3.2	Index mnohonásobné korelace	141
12.3.3	Koeficient mnohonásobné korelace	143
12.3.4	Vztah mezi korelačním poměrem a indexem mnohonásobné korelace	146
12.4	Mnohonásobná statistická závislost, která je zároveň korelační nezávislostí	146
13	Charakteristiky asociace	148
13.1	Pojem asociace a úkoly asocičního počtu	148
13.2	Regrese u alternativních kvalitativních znaků	149
13.3	Měření stupně těsnosti asociční závislosti	151

Část III

Srovnávání ukazatelů v různých statistických souborech

14	Logické zásady srovnávání ukazatelů v různých statistických souborech	154
15	Klasifikace ukazatelů, jež jsou předmětem porovnávání	156
16	Pojem absolutního přírůstku a indexu a klasifikace těchto charakteristik	166
17	Základní tvary absolutních přírůstků a indexů	168
17.1	Individuální jednoduché absolutní přírůstky a indexy	168
17.2	Individuální složené absolutní přírůstky a indexy	169
17.3	Souhrnné jednoduché absolutní přírůstky a indexy	170
17.4	Souhrnné složené absolutní přírůstky a indexy	176
17.5	Standardizace. Absolutní přírůstky a indexy stálého složení	177
18	Vztahy mezi absolutními přírůstky a indexy	184
19	Volba veličin konstantních v čase v individuálních absolutních přírůstcích a indexech stálého složení a v souhrnných absolutních přírůstcích a indexech	190
20	Podmínka srovnatelnosti souboru u souhrnných absolutních přírůstků a indexů extenzitních a intenzitních veličin	194
21	Vyjádření poměru dvou vážených aritmetických průměrů pomocí korelačního koeficientu a variačních koeficientů; jeho použití pro rozbor vztahů mezi indexy	196
22	Vyjádření složených a souhrnných indexů formou váženého harmonického průměru	201
23	Průměrová koncepce souhrnných indexů	204
24	Metody řetězového rozkladu absolutních přírůstků a indexů	206
24.1	Rozklad absolutních přírůstků a indexů, založený na předpokladu postupných změn	206

24.2	Modifikace rozkladu absolutních přírůstků a indexů, založeného na předpokladu postupných změn	211
24.3	Rozklad absolutních přírůstků a indexů, předpokládající nepodmíněné, ne však postupné změny	214
24.4	Význam metod založených na řetězovém rozkladu na složky	216

Část IV

Statistické měření dynamiky

25	Časové řady a jejich elementární charakteristiky	220
25.1	Pojem časové řady; ukazatele obsažené v časových řadách	220
25.2	Charakteristické rysy průběhu časových řad	224
25.3	Elementární charakteristiky časových řad	227
26	Popis neperiodických časových řad	234
26.1	Analytické vyrovnávání neperiodických časových řad	235
26.1.1	Vyrovnaní přímkou	236
26.1.2	Vyrovnaní vyššími parabolami	240
26.1.3	Vyrovnaní exponenciální křivkou	242
26.1.4	Vyrovnaní řetězovými funkcemi	245
26.1.5	Vyrovnaní logistickou křivkou	247
26.2	Mechanické vyrovnávání neperiodických časových řad	250
26.2.1	Vyrovnaní prostými klouzavými průměry	251
26.2.2	Vyrovnaní váženými klouzavými průměry	254
26.3	Poznámka k vyrovnávání odvozených časových řad	258
26.4	Poznámka k charakterizování intenzity náhodného kolísání u neperiodických časových řad	259
27	Popis periodických časových řad	261
27.1	Popis trendu periodických časových řad	263
27.2	Sezónní absolutní odchylky a sezónní indexy	264
27.3	Harmonická analýza	268
27.4	Poznámka o vyhlazování průběhu periodických časových řad mechanickým vyrovnáváním	271
28	Korelace v časových řadách	272
29	Extrapolace časových řad	276
29.1	Způsoby extrapolace časových řad	276
29.2	Extrapolace rozdělení četností	278
29.3	Podmínky extrapolace	280
	Literatura	283
	Rejstřík	285